

care au rămas aici din timpul războiului 1828—1829 și îndată după aceea. Aceste cifre — 5 848 de familii de băjenari intrate în Țara Românească și 2 670 familii țărănești rămase — aduc importante precizări în cifrele cu totul generale din cunoscutul raport al lui Kiselef, care arăta că sosiseră la noi 6 283 de familii, din care 2 042 s-au reîntors peste Dunăre, rămânând aici 4 241¹. Nu discutăm situația din Moldova, dar probabil că diferența dintre 6 283 și 5 848 reprezintă pe băjenarii trecuți în Moldova. Fapt este că Kiselef nu arată la ce an se referă respectivele cifre. Nu insistăm nici asupra acestei chestiuni, deoarece situația devine extrem de clară doar peste trei ani, în 1838, pentru întreaga problemă a emigrărilor, așa cum se va arăta mai jos.

Înainte de a expune situația care rezultă din acest important document demografic, trebuie să tragem câteva concluzii asupra celor expuse pînă acum.

Prima etapă a emigrației cuprinde anii 1828—1829 și ea se referă la bulgarii și românii care au trecut în acești ani la nord de Dunăre. O mică parte a acestora este constituită de românii și bulgarii care au fost luați de turci din satele românești de pe malul stîng al fluviului și trecuți fără voia lor dincolo, înainte de intrarea în Țara Românească a armatelor rusești. O dată cu sosirea acestor armate și cu trecerea lor la sud de Dunăre, aproape toți aceștia s-au reîntors. O dată cu ei au trecut la nord de fluviu, de bunăvoie, cu ajutorul sau din ordinul armatelor rusești, mulți alți bulgari și români. Cele mai numeroase treceri au fost în Oltenia și în județele Ilfov și Ialomița. Cei mai mulți băjenari români erau vechi fugari, trecuți anterior la sud de Dunăre și așezați în satele din imediata ei apropiere. De altfel, imensa majoritate a băjenarilor ce au venit în țară în anii 1828 și 1829 nu se depărtează prea mult de malul său stîng. În mare parte, aceste treceri nu au avut un caracter organizat, în sensul că băjenarii n-au trecut doar prin cîteva puncte fixe, neîntocmindu-se pentru ei decît «catastife» parțiale, de cele mai multe ori fără a arăta numărul tuturor membrilor din familie și al vitelor cu care aceștia veneau.

A doua etapă a emigrației are loc în 1830 și în anii următori, apogeul ei fiind primăvara și vara acestui an. În general, emigrarea are acum un caracter organizat, ea fiind, pe de o parte, dirijată de comandamentul rusesc, pe de alta de Kiselef. Principalele treceri s-au făcut pe la cele trei carantine amintite, unde s-au înregistrat în mod amănunțit familiile și vitele băjenarilor. Se cunosc în general și primele orașe, sate și moșii în care s-au așezat provizoriu noii veniți. Cea mai mare parte a emigranților din această etapă sînt bulgari și ei provin din interiorul țării, mai precis din partea de răsărit a Bulgariei. Numărul grecilor de pe țărmul Mării Negre este foarte redus. Tot mic este acum și numărul românilor de pe malul drept al Dunării. Emigrarea scade mult în 1831 și 1832, fiind apoi incidentală. Toți băjenarii ce vin din răsăritul Bulgariei și în special din Sliven, Iambol, Karnobat, Aitos, Kotel ș.a., cu excepția celor ce trec în Moldova și Basarabia, se așează în Muntenia, nici unul netrecînd în Oltenia. De aici se vede ușor că emigrația din Oltenia și județul Olt provine din satele de pe marginea Dunării, de la Vidin la Nicopole sau din hinterlandul apropiat. Cea din Muntenia provine, în general, din interiorul Bulgariei (regiunea de răsărit), precum și din satele de pe malul drept al Dunării, în special de lingă Ruse, Turtucaia, Silistra sau hinterlandul apropiat.

¹ A. Papadopol Calimachi, *Generalul Pavel Kisseleff în Moldova și Țara Românească, 1828—1834, după documente rusești*, București, 1887, p. 65—66.